

ERDÉLYI GAZDA

ÁLTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG:

Kolozsvárt, belkőzép-utca 11. szám,

hová a lap szellemi részét illető küldemények czimzendők.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Előfizetési ára: egész évre 4 frt, félévre 2 frt.

Az erdélyi gazdasági egylet tagjai ingyen kapják.

KIADÓHIVATAL:

Kolozsvárt, belkőzép-utca 11. szám,

Ide küldendők a hirdetések, mindennemű melléletek, előfizetések és hirdetési pénzek, valamint a reclamatiók.

Hirdetések a legolcsóbb árszabály szerint vétetnek fel.

TARTALOM.

Előleg nyújtás heremagra.

Heremag eladásának közvetítése.

Szarvasmarhák eladásának közvetítése lapunk által.

A műtrágya értéke és haszna. Gaál Gyula.

A szárított szeszmoslék, mint póttakarmány. Sz. Szakáts Péter.

Indokolt-e, és mily körülmények közt a házi-nyul (lapin) tenyésztés? Grubicy Géza.

A magvak és hüvelyesek elaprózása lóvak számára.

Rövid szakközlemények.

Gyümölcsbor készítés. — Az almák utóérése. — Esős időben való védekezés a peronospora ellen.

Vegyesek.

Gyászhir. — Beiratkozások az állatorvosi akadémián. — Beoltások a lépfene ellen. — Állatok gondozása szállítás közben. — Gazdatiszti állást keres. — Állást keres — Angol husjub, tenyészkos-árak. — Intő-szó!

Piaczi értesítő.

Előleg nyújtás heremagra.

Most, hogy a heremag-kötések ideje bekövetkezett és külföldi szenzálók bár jelentékeny árajánlataikkal a heremag termelő gazdákat meglepik és terményét lekötik; az erdélyi gazdasági egylet heremag tisztító raktára már most segítségére kíván jönni a gazdaközönségnek az által, hogy heremag termésére, a kívánat szerint, azonnal előleget ad, szabályzata 11.-§-ban meghatározott (6%) kamatláb mellett.

Az előleg ujabban a magvak hagyott lóhere növény minden remélt és bevallott métermázsája után 25 (Huszonöt) forintban van megállapítva; a luczerna után ugyanilyen feltétel mellett 20 (Husz) forintban mázsánként.

A mag ezen előleg nyújtása, után is a termelő tulajdona marad, de ezzel szemben kötelezi magát, hogy aranka mentessé tisztítás végett okvetlenül beküldi az erdélyi gazdasági egylet heremag tisztító raktárába Kolozsvárra.

A mag beküldése alkalmával az előleg, kívánatra, kiegészítetik a mag készlet fele értékéig, melyet a tulajdonos a mag értékesítése után tartozik visszafizetni.

A magot saját maga a tulajdonos adhatja el, de ezzel a raktárt is megbizhatja.

Alkalma nyilik ez által minden termelőnek a legelőnyösebb áron értékesíteni heremag terményét.

Megkeresések alatti czimen Kolozsvárra belkőzép utca 11. sz. a. intézendők.

„Az Erdélyi Gazdasági Egylet heremag tisztító raktára.”

Heremag eladásának közvetítése.

Azon heremag termelőknek, a kik termésüket már most okvetlenül értékesíteni akarják, az eladást készséggel közvetíti, a lehető legjobb áron, az „Erdélyi Gazda” szerkesztősége.

Szarvasmarhák eladásának közvetítése lapunk által.

Lapunk f. é. 32-ik számának „Körültekintésében” közölt föltételek mellett hazarészünk állattenyésztőinek eladó magyar fajta szarvasmarhái eladását lapunk szerkesztősége közvetíti és erre a bejelentéseket az irt adatok közlésével elfogadja.

A műtrágya értéke és haszna.

A mai költséges gazdasági viszonyokkal, nagymérvű és sok számu állami, megyei és községi adókkal, továbbá a társadalom követelte igényekkel szemben; minden számítani tudó és gondolkodni szerető gazdának nélkülözhetetlen feltétel, szükséges kényszer, hogy a természet nyújtotta előnyöket és a tudomány számos, bő forrásait, a lehető legpraktikusabb módon kiaknázza.

Nem czélom e rövid cikkben a „műtrágyák” alkatrészeit fejtegetni; nem is igen értek hozzá, meg felesleges is tennem, mert azt elég kimerítően és nagy szakértelemmel leirta herényi Gothárd Sándor, egy 38 oldalra terjedő füzetben; (kapható a „Hungária műtrágya gyárnál” Budapesten, ára: 30 kr.), csak azt akarom

vázolni, a mit a műtrágyával tett kísérletem eredményezett. Az elmúlt őszön, október végén vettem először búzát, műtrágyás földbe, mely czélra hozattam az egeresi műtrágya gyárból 20 mm. „párolt csontlisztet” és 5 mm. „csontliszt superfoszfátot”. Mindkét trágyának ára az apahidai vonatállomásnál 6 frt 50 kr. volt. Ezen csontliszt port jó mélyen megugarolt és a maga idejében kellőleg elboronált talajra ráhintettem, (kat. holdra 2 mm.) azután sekélyen alászántottam és a búzát rávetvén jól elboronáltam.

Hogy a két féle trágya értékével és a trágyázatlanhoz viszonyló „esetleges haszonnal” tisztában legyek: a tábla nyugoti oldalán kimérem három holdat, külön-külön, a 1600 □-öl. Az első holdba hintettem 200 kiló párolt csontlisztet; a másodikba nem hintettem semmit, de a harmadikba 200 kiló csontliszt superfoszfátot adtam, hogy a két műtrágyás közötti trágyázatlan hold különbségét, közvetlen közletről szemlélhessem.

Már kora tavasszal szembetűnő volt a trágyázatlan vékony hajtása a két szomszédhoz képest és ezen különbség megmaradt egész aratásig. Kalász kitoláskor a műtrágyás egy héttel előbb fejlődött, 30 cmterrel magasabb volt, a kalászok másfél akkorák voltak és egy héttel korábban is érett meg.

Aratáskor adott az első hold 25 kalangyát (a 30 kéve), a melyből kijött csépléskor 17 mm. szép tiszta 79 klós buza.

A harmadik holdon 27 kalangya termett, a melyből azonban csak 14 mm 34 kiló buza jött ki, míg a második tehát a trágyázatlan 21 kalangyát fizetett 12 mm. 59 kiló 76 bilós búzát adván. Így tehát a különbség az első holdon 446 kiló plus, a trágyázatlannal szemben. A harmadik holdon szintén van plus, ámbar csak 175 kiló, pedig ezen több kalangya volt, de hát ez nagyon el volt dölve, a miből azt következtetem, hogy a 200 kiló superfoszfát sok volt egy holdra, míg a trágyázatlan (12 m. 59-ki) „tulságosan rendkívüli hozamát” annak tulajdonitom, hogy a műtrágyapor elhíntésekor nagy szél fujt és majdnem egy negyedrésnyire befujta ezt is a trágyával, a mi észrevehető is volt azon oldalon mindég.

Elsőrendű

műtrágyák.

Egeresi gipsz-, műtrágya- és vegyi termékek gyár (Kramer J.)

Ajánlja: párolt csontliszt, superfoszfát, Thomas salak, egeresi trágyafősz, chilisalétrom és egyéb különleges műtrágyatermékeit szavatolt tartalom mellett. — Talajelemzések díjmentesen eszközöltetnek. — Mindennemű felvilágosítással és részletes árjegyzékkel szívesen szolgál a gyár központi irodája, Budapest, V. Dorottya-utca 9. sz. a. 10 (36—52) a hová a levelek és rendelések intézendők.

Szuperfoszfát.
Párolt
csontliszt.

Az előadottakból látszik, mily nagy értéke van a műtrágyának a termés föbbletre nézve!

De haszon is van, mert a kísérletül felvett két hold többlet hozama összesen 616 kilót tesz. Ez 7 frt árral 43 frt 12 krajt ad ki, a mit megosztva: esik egy-egy holdra 21 frt 56 kr. plus, a melyből a 2 mm. trágya árát (13 frt) leítve: még mindig marad 8 frt 56 kr. többlet, ez pedig nem kevés, a midőn egy hold haszonbér összegénél is több összeget nyújt. És ennél még mindig lehet kedvezőbb eredményt elérni, mert már én az idén 5 frt 25 kr-ért rendeltem Superfoszfátot Szegedről, ez pedig 2 frt 50 kr. különbséget ad ki holdanként, meg nem is fogok többet adni egy holdra, mint 150 kilót.

Enyit akartam irni a műtrágyával tett kísérletemről. Azt his em, akad egy-kettő gazdátársaim között, a ki megkísérli. Én ugyan azt ajánlom: ne kísérletezzen, hanem összes buzáját, rozsát műtrágyás földbe vesse! Én többet a nélkül nem vetek, minek bizonyítására csak azt hozom fel, hogy az idén 3 vagon superfoszfátot rendeltem Szegeden.*)

M. Kályán, 1893. aug. 29.

Gaál Gyula.

A szárított szeszmoslék, mint póttakarmán

Mint hizlaló takarmán a szeszmoslék mindig nagy szerepet játszott, azonban nagymennyiségű viztartalma miatt távolabbra szállítása majdnem lehetetlen és ha lehetséges volna is olyan nagy költségbe kerülne, hogy az ki nem fizetné magát.

Igy a gyárosoknak saját maguknak kellett, ugy berendezkedni, hogy ezen értékes gyári mellékterményt ott helyben értékesíthessék; miért valamennyi szeszgyár egyuttal marha hizlalda is.

Ez egyrészt nagy gond a gyárosra és gátolag is hat a szeszgyárak létesítésére, mert nemcsak a gyár alapításához és üzemen tartásához kívánatik nagy tőke befektetés, hanem a hizlaló felállítása és állatokkal való benépesítése is nagy tőkét kíván. Másrészt maga a nyers termelő gazda közönség nélkülözni kénytelen a szeszmoslékban egy értékes póttakarmányt.

Örömkre szolgál azonban azt mondhatni, hogy ez ma már nem így van.

A technika nagy mester, az emberi agy pedig a leleményességben kifogyhatatlan és rájött, hogy ezen könnyen és egyszerűen segíteni lehet az által, ha a moslék vize magas hőfok mellett elpárologtatik, hogy csak a benne foglalt szilárd részek maradjanak vissza; vagyis egyszerűen szolva, ha a moslék megszáraztatik.

És miért ne. Ha a réti fü 70—75% és a herefélék 80—83% viztartalmát csupán a nap hevénél kitéve 14—16%-ra csökkenthetjük azaz legszárazzá és így eltarthatóvá tehetjük, miért ne lehetne ugyanezt tenni a szeszmoslék 90—93% vizével mesterséges eljárás mellett.

Könnyű nekünk így okoskodni, most, midőn már ezen problema tényé vált, olyan ez, mint a Columbus tojása, a ki azonban ennek nyitját megtalálta, mindenesetre nagy érdemet szerzett magának ugy a gyárosok, mint a gazdák közönség előtt.

A gyárosokat illető oldalával az ügynek ez uttal nem foglalkozunk. Mint gazdákat első sorban az érdekel minket, hogy micsoda előnyöket nyújt a szárított szeszmoslék maguknak a gazdáknak?

Nagyon sokat, mint egyáltalán olyan póttakarmány nyújthat, a mely magas belértékkel bír és pedig a forgalomból hiányzott.

*) Helybeli napi valamint vidéki laptársaink gazda olvasóik érdekében cselekednének, ha ezen, a gazdálkodásra nagy jelentőségű cikket átvénnék és szintén közzélnék. Szerk.

A gyáraktól távol lakó gazdák, a kik eddig nélkülöztek, mivel mint hig moslékot nem szállíthatták, most szárított állapotban szintén könnyen és aránylag elég olcsón hozzá juthatnak s állataik minden neménél a legjobb sikerrel alkalmazhatják, a mi nagy *protein (fehérje) tartalmának* tulajdonítható.

A Sántori Miksa és Mór budapesti cég által forgalomba hozott szárított moslék Németország öt városában, Bécsben és Budapesten eszközölt kilencz vegyelemzés átlaga szerint, eltekintve egyéb anyagoktól, tartalmaz 26.6% proteint és 13.83% zsirt.

Ez oly jelentékeny, hogy e tekintetben a szárított moslékkal, általános használatnak, örvendő egyetlen takarmány sem versenyezhet, a buza és rozs-korpa pedig messze alant marad, sőt maga a tengeri is, a melyből különben a szeszmoslék nyeretik.

Dr. Szilágyi Gyula műegyetemi magántanár, kir. keresk. törv. hites vegyész a szárított moslékot szintén elsőrendű gazdasági fontossággal bírónak jelzi és pénzértékét más takarmányokéval összehasonlítván, következő adatokkal világítja meg:

A tengeri, buzakorpa és moslék összetétele a következőknek találtatott:

	Tengeri	Buzakorpa	Moslék	A moslék légszáraz állapotra számítva
Viz	12.7%	12.7%	94.4%	12.00%
Hamu	1.5	5.4	0.321	4.96
Nyers protein	10.0	14.0	1.820	28.10
Nyers cellulose	6.1	8.7	0.520	5.04
Nitrogénmentes vonatanyag	62.8	55.0	2.227	34.46
Nyers zsír	7.0	5.2	0.812	12.54
	100.0			

Wolf a pénzértékét a következő viszony szerint állapítja meg:

Protein Zsír Nitr. mentes v. anyaghoz
3.5 : 3.7 : 1

A fenti analysisek értelmében a tengeriben van:

Nitr. m. v. a. Zsír Protein
(62.8 × 1) + (7 × 2.7) + (10 × 3.5) =
123.7 takarmányegység.

A buzakorpában pedig:
Nitr. m. v. a. Zsír Protein
(55.1 × 1) + (3.2 × 3.7) + (14 × 3.5) =
111.85 takarmányegység.

A légszáraz állapotú tengerimoslékban (milyen a szárított).
Nitr. m. v. a. Zsír Protein
(34.46 × 1) + (12.54 × 3.7) + (28.1 × 3.5) =
179.2 takarmányegység.

Ezek alapján a következő arány állítható fel a három takarmány között:

Tengeri Buzakorpa Szárított moslék
123.7 : 125.84 : 179.2 = 1.06 : 1 : 1.52

Ha a tengeri árát 5.50 frtra tesszük, akkor a buzakorpa értéke:

1.06 : 1 = 5.50 X = 5.18 frt,

a szárított moslék értéke pedig:

1.06 : 1.52 = 5.50 : X = 7.88 frt.

Vagyis ha egy métermázsza tengeri értékét 5.50 frtba vesszük fel, akkor az analysisek értelmében a buzakorpa csak 5 frt 18 krt ér, a szárított tengerimoslék értéke pedig 7.88 frt.

A mi ezek után a szárított moslék takarmányozását illeti, erre nézve már kísérletek tettek s a gyakorlat azt bizonyítja, hogy a cél szerint, a leghelyesebb napi adagok a következők:

Szarvasmarháknak:

6—12 hónapos korukban	175—220 kg. élő sulynál naponta fejenként	1 1/4 kg.-ot,
12—15 "	"	260 kg.-ot, élő sulynál naponta fejenként
15—18 "	"	310 kg.-ot, élő sulynál naponta fejenként
18—21 "	"	350 kg.-ot, élő sulynál naponta fejenként
21—24 "	"	400 kg.-ot, élő sulynál naponta fejenként

Fejős tehéneknek:

300 kg. élő sulynál naponta fejenként	1 kg.-ot,
350 kg. " " " " " "	1 1/2 " "
350—450 kg. " " " " " "	2 " "

Hasas tehéneknek:

350—400 kg. élő sulynál naponta fejenként	3/4 kg.-ot,
500 " " " " " "	1 1/2—3 kg.-ot

Ökröknek:

500 kg. élő sulynál kevesebb munkánál naponta fejenk.	1/2—3/4 kg.-ot,
500 kg. élő sulynál nehezebb munkánál naponta fejenk.	2—3 kg.-ot.

Hízó állatoknak:

450 kg. élő sulynál naponta fejenként	2—2 1/2 kg.-ot,
500 kg. " " " " " "	2 1/2—3 " "
Báránoknak adunk naponta 100 darabonként	1 1/2—2 kg.
Anyabirkáknak adunk 30 kg. élő sulynál naponta	100 darabonként 9 kg.-ot.
Hízójuháknak adunk 30 kg. élő sulynál naponta	100 darabonként 12 kg.-ot.
Hízójuháknak és üröknek adunk	40 kg. élő sulynál 100 darabonként naponta 20 kg.-ot.
Malacoknak adunk 2 hónapos korukban	100 gramm szárított moslékot fejenként naponta, ezen adag az állatok fejlődési arányához mérve fokozódhat.
Lovaknak adunk az állatok munkateljesítményéhez mérve	1—4 kg. moslékot fejenként naponta.
Tojóstyúkók és kacskák	10 darabonként naponta 1 kg. moslékot kapnak.

Ha most még közöljük, hogy a szárított moslék ára egész vagonrakományban Kolozsvárra szállítva métermázsánként 6 frt 60 kr, kisebb mennyiségben pedig Aradon mmánként 6 frt, a vevő zsákjában, készpénzfizetés mellett; minden gazda könnyen kiszámíthatja magának, hogy a szárított moslék takarmányozása körülményei között, mennyiben indokolt és gazdaságos-e?

Sz. Szakáts Péter.

Indokolt-e, és mily körülmények közt a házi-nyul (lapin) tenyésztés?

Már régen és a legújabb időben is tétettek és tétetnek buzdítások arra nézve, hogy a házi-nyulak — értem a nemesített házi-nyulak, — tenyésztése a nép kezébe menjen át; mert

a házi-nyul nagyon olcsón produkálja a húst, nagyon szapora, igényei igen szerények, szörmeje becses, huza pedig izletes. — És ez igaz is.

És mind e mellett miért nem bír a házi-nyul tenyésztése nálunk népszerűsége vergődni? holott Franciaországban és Belgiumban egészen a nép kezében van, és ott nyereséges, szörmeje pedig egy új iparágak adott életet, és a szörmet feldolgozó gyárak a munkások ezereit foglalkoztatják, husa pedig ugy a családiban mint a kisebb vendéglőkben mindennapos.

Tehát mind a mellett, hogy én báró Ambrózy Bélával szövetkezve, az általam szerkesztett és kiadott „Gallus” című baromfi-tenyésztési folyóiratban, mely 12 évig állott fenn, a népet a házi-nyulok tenyésztésére buzdítottuk, mindamelllett, hogy a kormány a házi-nyulak tenyésztését előmozdítani iparkodott és iparkodik, mindamelllett, hogy egyes hazafiak áldozatokkal is elkövettek mindent, hogy a házi-nyulak tenyésztését a népnél általánosítsák, még sem birt a házi-nyulak tenyésztése nálunk gyökeret verni.

És miért?

Igaz, hogy a házi-nyul nagyon olcsón produkálja a húst, a hus pedig az ember élmezésére kedvezőbb, mint a növények; de mindezen igazságok mellett tagadhatlan, hogy népünk a házi-nyulak husa iránt undorral viseltetik; az állattenyésztés más ágaiban talál még olcsó húst, p. o. a juhban, de népünk zöme, ugy sem nevezhető husevőnek, megelégszik az növényi tápanyagokkal is, s ezekhez potolja a husféléket a szalonna.

Igényei egész szerények, mert megelégszik értéktelen hulladékokkal, és felnő egy pár marék zab vagy árpa mellett; de mit ér ez, ha a felnevelt állatot értékesíteni, eladni nem lehet, mert ha már meg nem eszik, legalább eladni lehet; de nem lehet, még a fővárosban sem, hol a madárpiacson, mint valami tengeren tuli állatok jelennek meg, s a legszebb példányok olykor-olykor, de mondom csak olykor-olykor 30—40 kr-ért kelnek el.

Szörmeje becses. Igen de nem minálunk; itt vevője nem akad; mert mi nálunk nem tenyésztenek annyi házi-nyulat, hogy csak egy rakomány telne ki csak bőrből, gyáraink pedig nincsenek, melyek a szörmet feldolgoznák. Még a házaló zsidó sem ad semmit a házi-nyul prém-

jéért, és ha meg is veszi p. o darabját 2 krért, csak azért teszi, hogy a vad nyulak bőrei közé keverje, melyek bőre becses és az ezekkel való kereskedés nyereséges üzletként kínálkozik; nem egy uradalom köszöni ezeknek léte alapját

Husa izletes Azaz szerintem megehető; olyan mint a csirke fehér husa, de nem vágyódom utána.

De háta mi gazdáinknak az is jutott eszébe, hogy minő rengeteg pusztítást követnek el az elvadult lapinek Australiában és Kaliforniában, a hol a növényi életet a végpusztulással fenyegetik, a hol a kormánnyok semmi áldozattól sem rettenvén vissza, ezek irtására mindent elkövetnek, a lakosság pedig egyesült erővel kivonul ellenük. A mi Ausztráliában és Kaliforniában megtörtént, — gondolják gazdáink — az nálunk is megtörténhetik.

Igy állván a dolgok rendje nálunk a házi nyulakkal, az a kérdés, hogy ki foglalkozzék ezek tenyésztésével?

Az előzmények után a válasz önként következik.

Tenyésze az, a ki husát maga és családja akarja elfogyasztani, és semmiféle pénzbeli hasznót utánuk nem vár, ellenben ne tenyészse az, ki állatjait és ezek terményeit a piacon értékesíteni akarja.

De a humanismus se terjedjen odáig, hogy a házi nyulak tenyésztését, mint olcsó hus előállítását az árvaházoknak, szegényházoknak és sanyolónak ajánlja, mert ennek haszontalanságát élénken illusztrálja a budapesti evangélikus református árvaház, hol a házi-nyulak tenyésztése évekként állami segélyvel bevezettetett, de abban hagyatott.

Grubicy Géza

A magvak és hüvelyesek elaprózása lóvak számára.

Dr. Brümmer jénai tanár után közöltük lapunk múlt számában a zöldtakarmányok és gummos növények elaprózását, kiegészítésül közöljük a magvak és hüvelyesek elaprózását.

Magával a darálás, őrlés és zuzás által az erőtakarmánynak sem emészthetőségét, sem sikerét nem növeljük, hanem a gyümölcs és magburkok szétszakításával, valamint a magnak eldarabolásával a rontó és bomlasztó tényezőknek, mint a nedvesség, oxygen, mikroorganizmusok, pondrók stb. nyitunk tág kaput. És így könnyen felfogható, hogy a tápanyagok öröklött állapotban vagy darált takarmány hosszabb és kedvezőtlen raktározás mellett avas, izetlen, kevésbé emészthető, körülmények szerint még erőtlenné és mérgezővé is lesz, emellett súlyvesztést is szenved. Ezért a zuzás és darálás mindott improductív munka, hol a gyümölcs és magburkok szétszakítása a legtermészetesebb és legjobb zuzógép által a zápfogakkal megtörténhetik, úgy hogy megemésztetlen magnak eltávolodása nem fordul elő; az elaprózással tulajdonképeni tápérték emelés nincs czélozva. De mindenütt, hol a rágó készülék nem olyan, hogy a takarmányt kellően megtudja aprítani, az elaprózás nagyon is tekintetbe veendő mezőgazdasági művelet. Ha a szemek természetes alakjukban jutnak a gyomorba, emésztetlenül mennek át az ürülékbe, mert a magot védő burkok az emésztő nedvek működését megakadályozza, míg ez utóbbiak akkor működnek legintensívebben, minél finomabb részecskékre oszolván jut a táplálék az emésztési szervekbe. De a rágás folyamata által eszközölt aprózás sokkal kedvezőbbnek tekintendő, mint az e czélra szolgáló gépek általi. Habár a darált takarmány megemésztéséhez a rágás és benyálozás nem ok-

vetlenül szükséges is, de e két műtét által mégis nagyban elő lesz segítve. A takarmány jól összekeveredése a nyálmirigyek váladékával a normális emésztés fentartására szolgál, erőteljesebb táplálkozást idéz elő, míg a vízzel telített takarmány, melynél a benyálozás elesik, inkább extensíven táplál, nagy testet nevel, de kevés erőt ad és idővel inger nélkül hat s lomhává teszi az emésztő szerveket.

Ezen különböző hatást legkönnyebben lovak táplálásánál figyelhetjük meg. Ha finom csaknem lisztes darát vagy épen lisztet és pedig mint főerőtakarmányt hosszabb időn át adunk, kronikus emésztési zavarokat, kolikát stb. kapnak a lovak. Ha daráról egész szemre akarunk a takarmányozásnál átmenni nagyon elővigyázottnak kell lennünk. Részben ez áll a korpára is.

A lovaknak zuzott zabbal való takarmányozását legelőbb Anglia és Franciaországban ajánlották, még pedig az ottani gépgyárosok. 1851. a francia hadügyminiszterhez intézett emlékirat emeli ki, hogy átlag a lovaknak adott zabadag $\frac{1}{10}$ — $\frac{1}{20}$ -ada emésztetlenül marad, az árpa adagnak pedig hatodrésze.

Haubner és mások szerint azonban átlag a zabnak, mely szecsckával kevertetik, $\frac{1}{100}$ — $\frac{1}{500}$ része található a bélsárban és a szecska nélkül étetett zabnak $\frac{1}{46}$ része. De mohon evőknél sokszoros kísérletem szerint 10%-a is. Ezek továbbá bebizonyították, hogy ha a zabot szecsckával keverjük és a takarmányt egy kissé megnedvesítjük, hogy a zabnak kiválóztatásában a lovakat megakadályozzuk, a veszteséget teljesen kikérüljük. Wolf is hasonló eredményre jutott.

A zab zuzása szerintem nem csak haszonnélküli takarmány előkészítés, hanem káros hatása is lehet, ha bizonyos körülmények nem avallják. Gyakran szükséges a következő esetekben: 1. Ha olyan lovakat kell zabbal takarmányoznunk, melyeknek hiányos fogazatuk van, mint a csikók, melyek még nincsenek $\frac{1}{4}$ éven túl, vagy a fogváltás idejében, kivált a fő fogváltás alkalmával $2\frac{1}{2}$ 3 évesig; vén lovaknál vagy oly lovaknál, melyeknek hibás állkapcsuk van és a fogbetegségekkel bírónál. 2. Oly lovaknál, melyek falánkan és mohon esznek, és emiatt nem rágják meg a takarmányt. Tanácsos az ily lovaknak adott zabot hosszú szecsckával keverni és ez által lassú evésre kényszeríteni. 3. Ha az állatok sürgős esetekben a lehető legrövidebb idő alatt kell jól lakjanak és ezért a zabot szecska nélkül kapják. Zuzott zabból az állatok egy óra alatt jól lakhatnak, az emésztés és pedig a szájban végbe menő emésztés ez által meg lesz rövidítve és kevésbé. Ily esetben is általában egész szemű zabot ajánlunk kevés szecsckával keverve, emellett ügyeljünk, hogy az erőtakarmányt főleg este kapják a napi munka után, napközben keveset. 4. Azon lovaknak, melyek az ideig zuzott zabot ettek, csak lassanként szoktathatók egész szemű zabra; máskülönbén az első időben sok szem meg elhaszná-vetlenül; emésztési zavarok is állhatnak elő.

A mennyire ajánljuk a zabnak zuzását bizonyos körülmények között, kivált vén lovak táplálásánál, a melyek lassú szolgálatra használhatnók, épen úgy ovakodásra intjük, a ki ily módon akarja előkészíteni takarmányát oly lovak takarmányozásánál, melyek gyorsaságban kell kitűnjenek. Ezek részére hátrányos a zuzott zab; hizlal, kitölt de nem ad elég erőt és ideg élénkséget.

Kísérletek, melyek pontosan és tárgyilagosan lovaglókocsi- és omnibus lovakkal tettek,

azon eredményre vezettek, hogy zuzott zabbal takarmányozva a lovakat, veszítenek conditiojuktól, erejük és élénkségükből, kevesebb erő kifejtésre képesek, sokat izzadnak, sokszor esnek el és halvány kevéssé összeálló, laza bélsarat ürítenek ki.

A dara és liszt még inkább elítélendő, mint a zuzott takarmány. Mindkét alak nagy vízfelvétele által a testet növeli de az izom és ideg működést lankasztólag befolyásolja, mivel a test szövetei víz és zsír tartalmukban növekednek és ez által az idegek erélye csökken. Ezenkívül könnyen izadnak, hamar fáradnak és az emésztő szervei is gyengülnek az így táplált lovaknak. Csakis idős és hibás fogazatu ló táplálható így, mely lassú munkát végez. Ivós alakban készítve el a darát öreg lovakat az eladásra rövid időn kihizlalhatjuk, kivált arsenicumot is adagolva.

Egészen elítélendő, ha ivós alakban elkészítve úgy töltjük a darát a vízbe, hogy az állatoknak a vízből kell mintegy kihalászniok a szemes takarmányt.

Rövid szakközlemények.

— Gyümölcsbor készítés. Lapunk szerkesztőségéhez a következő kérdés intéztetett: Jelesen termett az idén nyári és téli almám, s minthogy a járvány miatt mint almát értékesíteni nem lehet, bort szeretnék belőle készíteni, de nem tudom mivel lehetne tartosságát megadni. Ezelőtt pár évvel néhány vederrel készítettem mi már harmadnapra megfört, de oly hamar használhatatlanná vált, hogy pár hétre savanyu czibrévé lett. Sziveskedjék tudatni, hogy mivel lehetne czukrosságát megadni s tartosságát biztosítani? D. L.

Feleletül közöljük Ritter Gusztáv kmonostori gazd. tanintézet főkertészének „Gyümölcs értékesítés” czimű munkájából az erre vonatkozó részt, hol a munka terjedelméhez mérten röviden, de oly világosan és minden szükségességgel emondva van megírva, hogy a kérdést tevő, valamint az érdeklődő olvasóink ebből teljesen tisztába jöhetnek a kérdéssel.

(A „gyümölcsértékesítés” czimű füzet az erdélyi gazd. egyesület könyvkiadó vállalatában jelent meg.)

„Mint mindenféle gyümölcs, úgy az alma és körte is teljes érésükben érik el a legnagyobb czukortartalmat, tehát ekkor alkalmasak borkészítésre. Őszi fajták a szedés után, vagy éppen szedéskor alkalmazhatók borkészítésre; téli fajtáknál az érést az által siettetjük, hogy a halomban melegedni, sőt izzadni hagyjuk.

A boryümölcsöt sokszor rázás által szedik, melyet az után elővigyázattal kell kezelni, mivel a sértett gyümölcsök könnyen rothadnak, rothadt gyümölcs pedig értéktelen. mert czukortartalmának legnagyobb részét elvesztette.

Rothadt és piszkos gyümölcsöt előbb meg kell mosni, a rothadt részeket ki kell vágni.

Kotyóssá vált körtéből izetlen ital lesz, azért ilyen fokú túlerést kerülni kell.

Nyári almából és minden finomabb asztali körtéből elegendő cersav hiányában iztelen bor lesz, ezért ilyen esetekben hektoliterenként 5—6 gramm cersavat (tannint) szoktak bele keverni.

Gyümölcsborkészítésre minden borsavat tartalmazó alma, cersavas mustkörte, az őszi és téli almafélék után származó összes hulladékgyümölcs, valamint egyéb asztali használatra nem alkalmas fejletlen gyümölcs alkalmazható.

A tisztán körtéből előállított gyümölcsbor kevés ideig tartható, ezért 1 rész körte 3 rész almával vegyesen dolgoztatik fel borrá.

A legalkalmasabb gyümölcsbor nedve literenként 1067—1080 grammot nyom s literenként tartalmaz 150 gramm czukrot, 5 gramm cersavat, 12 gramm vonatanyagot és 1 gramm savat.

Ha nagyobb szeszartalmu bor kívánatos, adjunk hektoliterenként minden óhajtott 1 százalék szeszre 2 kg. cukrot. Mivel a cukor erjedés közben fele részben szeszszé, fele részben szénsavvá alakul át, azért azt az erjedés előtt kell hozzátenni.

150—170 kg. almából (140—150 liter) készíthetni 1 hl. gyümölcsbort, minek 10—15 frt értéke van s így 20 liter alma 70 kr. — 1 frtig értékesül.

A gyümölcsborkészítés módja a szőlőborkészítés módjával majdnem azonos. Főkülönbség a kettő között az, hogy a gyümölcsbort az eczetképződés megakadályozása végett gondosabb kezelésben kell részesíteni, mint a szőlőbort. A gyümölcsmustban a cukortartalom rendszeren csak félannyi, mint a szőlőmustban s ezért hajlandóbb az eczet-képzésre.

A gyümölcsöt a borkészítéshez a mosáson kívül örlni, illetve föl kell szeletelni és össze zuzni; nagyon finom zuzástól azonban óvakodni kell, mert a pépszerűvé változtatott anyag nehezen sajtolható ki.

A gyümölcs-örlésre és zuzásra legalkalmasabb gép eddig a frankfurti gyümölcs-zuzó, melyet a Ph. Mayfarth-czégnél rendelhetünk meg Bécsben 100 frtért. E gép késekkel van ellátva a gyümölcs fölszedelésére és köhengerekkel annak kellő zuzására.

Óránként 500—800 kg. gyümölcsöt lehet rajta leörölni.

A nyert czevre 12 órán keresztül egy 19 C.^o-ra melegített helyiségben tartatik s csak ezután sajtolatik ki. Így gyorsabb és tökéletesebb sajtolást érünk el, valamint zamatosabb mustot állítunk, elő, mert a létrejövő csöndes erjedés által az illatos anyagok a nedvben feloldatnak.

150 kg. törkölyből nyert almához 6—8 liter tiszta vizet is szoktak tölteni, miáltal a must kisajtolása könnyítettik. Különösen óvakodni kell vastartalmu viznek alkalmazásától, mert ekkor a bor megfeketedik és értéktelen lesz.

Sajtoláshoz bármely jó borsajtó alkalmazható. Hazai gyároaink egészen megfelelő borsajtókat szállítanak.

— **Az almák utóérése.** Rég ismert dolog, hogy épen a legnemesebb almafajták szednek teljes érésük előtt, tehát a fán teljesen nem érhetnek meg. Mikor a gyümölcsöt a fáról leszedjük az ugynevezett „fán érettség“ állapotában van és csak a pinczében vagy más hűvös helyen éri el utóérés által teljes érettségét, mikor tudvalevőleg a legédesebb és legízletesebb. Sok almafajtánál, kivált a későn érőknél, a szedés alkalmával több, kevesebb mennyiségű keményítő tartalmat találunk, mely a gyümölcs állása közben cukorrá változik; ez a keményítő tartalom azonban, a mint érik a gyümölcs, folyton fogy és különböző fajtáknál, különböző mennyiségben van jelen. Míg a korán érő fajták a fáról szedés alkalmával vagy semmi vagy nagyon kevés, addig a későn érő fajták mintegy 2—4% keményítőt tartalmaznak, akkor is, ha az almák októberben még a fán vannak. Ez a keményítő tartalom változik át cukorrá az utóérés ideje alatt. Újabb vizsgálódásuk szerint a keményítőből nádcukor is képződhetik.

— **Esős időben való védekezés a peronospora ellen.** Többször megessik, — így a közelebbi július hóban is megtörtént, — hogy a penészgomba — peronospora — legnagyobb uralkodása idején napokon át tart az esős idő: a mikor a peronospora ellen bármelyik folyadékmal permetezni sikertelen, s a tartós derült időre várakozás főképp a szőlőre nézve sok kárral jár. Ilyen időben — tapasztalat után — kiválóbban ajánlható a mézpor, és pedig az oltatlanul elmállott mézpor használata a következő egyszerű alkalmazással. A mézport egy ritkább szövettű zacskóba téve, e zacskót a szőlő lombja alatt és felett megrázogatjuk, úgy hogy a mézpor köd alakjában szálljon meg alul-felül a leveleken. Így a mézpor még esős időben megmarad a levél alsó részein és megszünteti a penészt és meggátolja a velejáró vész terjedését. A penészgomba terjedése sok más növényen, u. m. dinnye, ugorka,

tők, krumpli s több effélén is észlelhető, s ezek védelmére is hasonló sikerrel alkalmazható az elmállott mézpor. A dinnye indák különösen levelestől nagy mérvben szenvedvén ez időszert, s tőrothadásban pusztulván e miatt, a mutatkozó rozsdafoltokat szükséges az indáról késsel lekaparni s úgy egészen behinteni mézporral, a romlott levelek eltávolítása mellett. Másként rövid időn kivész tőből az egész növényzet. Ajánlható még ugy a szőlőnek, mint a többi jelzett növénynek a parajtól tisztántartása, mert ez legnagyobb terjesztője az annyira veszélyes penészgombának, mint arról a paraj levél alsó része megtekintésével bárki meggyőződhetik. (Szől. és bor. lapok.)

Vegyes közlemények.

— **Gyászhir.** Gamauf Vilmos kir. tanácsos, az erdélyi gazdasági egyletnek majdnem két évtizeden át volt titkára és lapunknak ugyanannyi ideig volt szerkesztője, utóbb pedig egy bécsi gazdasági lapnak munkatársa, mult augusztus hó 25-én, Bécsben elhunyt. A boldogult, mint annak idején az erdélyi gazdasági egylet titkára és széles ismeretkörű szakember jelentékeny munkásságot fejtett ki és országos névre tett szert. Az 1873-iki bécsi, az 1879-iki párisi világtárlatokon, valamint az 1885-ik évi budapesti országos kiállításon, részint ezen gazdasági egylet, részint pedig az államkormány megbízásából tevékeny részt vett és úgy azokon, mint az egylet működési területén ennek kiállításait nagy szakértelemmel és elismert sikerekkel rendezte. Közhasznu munkásságáért a Ferencz József érdemrendet és koronás érdemkeresztet nyerte, 1885-ben pedig királyi tanácsossá neveztetett ki. Az erdélyi gazdasági egyletnél viselt titkári állását 1890. tavaszán hagyta el és az óta folyton Bécsben élt. Nyugodjék csendesen!

— **Beiratkozások az állatorvosi akadémián.** Az állatorvosi akadémián a beiratások szeptember elsejétől 8-ig tartanak. Szeptember 8-ától 15-éig a beírást írásbeli kérvényre a tanártestület eszközli, eme határidőn túl pedig arra csak a földművelési miniszterium adhat engedélyt. Szeptember 15-én túl utólagos beíratásnak nincs helye.

— **Beoltások a lépfene ellen.** A Laboratoire Pasteur Chamberland-féle oltóanyag-szállító intézet az iránt folyamodott a földművelésügyi miniszterhez, hogy a lépfene ellen való beoltásokra egyáltalán ne kelljen hatósági engedély. Az állatorvosi Akadémia igazgatósága ellene volt a kérelemnek s csakis azt javasolta, hogy a beoltásoknál a másodfoku hatóság helyett elegendő legyen a közvetlenebb első foku hatóság engedélye. E javaslat alapján a földművelési miniszter körrendeletileg értesítette a törvényhatóságokat, hogy a lépfene ellen való beoltások ezen-tul elsőfoku hatósági engedély alapján is végezhetők.

— **Állatok gondozása szállítás közben.** A vasutakon eddig nem voltak kellő figyelemmel arra, hogy a szállított szarvasmarhák az állategészségügyi követelményeknek megfelelő számban és módon helyeztessenek el az állatszállító kocsikban, s hogy hosszabb utra szóló állatszállítmány kellő gondozásban részesüljön. Ezen a kereskedelemügyi miniszter segíteni akar és e végből átírt a földművelésügyi miniszterhez, hogy a kérdés helyes megoldását javaslatával segítse elő. A földművelésügyi miniszterium ille-tékes szakosztálya terjedelmes javaslatot dolgozott ki, mely különös tekintettel lesz a hizott és félhizott, tenyész- és vágásra szánt állatokra, elhelyezésükre, az etetésre és itatásra, továbbá arra, hogy hosszabb utakon átlag minden hat órában megnézzék és tisztán tartsák az állatokat.

— **Gazdatiszti állást keres egy elméleti képzettségű és több évi gyakorlattal bíró egyén.** Tudakozódní lehet lapunk szerkesztőségénél.

— **Állást keres egy gazdasági tanintézetet végzett gazdász, ki gépkezelői oklevéllel is bír, katonai kötelezettségének eleget tett.**

Képzettségének megfelelő állást kész azonnal elfoglalni. Bővebb felvilágosítást lapunk szerkesztősége készséggel nyújt.

— **Angol husjuh, tenyészkos-árak.** Az évi kosárverések a mult hónapban tartattak, melyeken a leghiresebb tenyészetek voltak képviselve. Eladott Hampshire-Doson fajból Lord Rothschild 54 koszt összesen 562 font 10 s.-ert, legmagasabb ár 18 f. 17 s. 6 d., legalacsonyabb ár 3 f. 13 s. 6 d., átlagár 5 f. 15 s. 10 d. Az átlag 5 chilling 6 d.-rel alacsonyabb a mult évben elért árnál. A többi tenyésztő, mint: J. és F. Palmer, J. Barton, J. Flower, F. F. Buxton kosai alacsonyabb árakon keltek el. Az anyag igen szép volt, lehet mondani szebb mint a mult évi, de mivel a vásárt 3 héttel korábban tartották, mint az előző években és az uralkodó takarmányhiány miatt, vevők tartózkodók voltak. Cotswold fajból eladott R. Garne 41 darab koszt összesen 394 font 16 s.-ért, átlagár 9 f. 12 s. 7 d. szemben a mult évi 11 f. átlagárral. Oxford-Down kosait eladta A. Brassey 8 f. 2 s. 10 d. átlagárban.

— **Intő-szó! A „Pester Lloyd“ aug. 24-iki számában „Biztosítás“ című cikkében a nálunk működő amerikai életbirtosító társaságokról egy aktuális kérdést tárgyal, melyet a magyarországi biztosító közönség érdekeit érintő nagy fontosságánál fogva ezennel szintén közlünk. A „Pester Lloyd“ a következőket írja: „Az életbiztosítási ágazatban kedvező halálesélyek mellett további haladás és a tárczák gyarapodása mutatható fel. Komoly aggodalommal kísérik az életbiztosítással foglalkozó társaságokat a kedvezőtlen kamatozási viszonyok, tudvalevőleg oly körülmény, mely az életbiztosításra nagyon lényeges. Tekintettel az amerikai nagy krízisre, mely az ottani tőkebefektetések nagy értékcsökkenését okozta, helyén volna, hogy a Magyarországon működő amerikai életbiztosító társaságok a nálunk biztosított felek megnyugtatására, a pénzügyi állapotról felvilágosítást nyújtsanak, illetőleg igazolják, hogy a tengeren túli krízisek helyzetüket semmiben sem zavarta, a mi polgártársaink érdekeire valamiképen hátránnyal lehetne.**

Piaczi értesítő.

Budapesti áru és értéktőzsde. Gyenes és Balog czég jelentése az „Erdélyi Gazda“ részére. 1893. szept. 2.

Gabonauzlet. Az időjárás hazánkban a lefolyt héten a cséplési munkálatokra igen kedvező volt, a mennyiben esőzések nem zavarták. Az eredmények minden tekintetben kielégítőek, kivéve a zabot, melyben gyenge termésünk van és minőségileg is alig mondható közepesnek. A kukuricza nagyon visszamaradt, azonban a vetések állása általában kielégítőnek mondható. A külföldön is jórésben befejezték az aratást, az eredmények általában megfelelnek a várakozásnak, habár a termés eredménye 15—25% kal maradt a tavaszi megett, kivéve Oroszországot, hol nagyon bő termés van.

A búzaüzlet. A kész áruüzletnél naponta értékcsökkenést tapasztalunk. Malmaink vételkedve nagyon csökkent a hét elején, csak a hét végén emelkedett a külföldi szilárdabb irányzat behatására. Forgalom mintegy 180 000 g. 5—10 kr. árcsökkenéssel. A külföld folyton várakozó álláspontot foglal el. Amerika elárasztja a világ-piacot áruival; a hét elején ott is lanyha volt a hangulat, csak a hét végén javult.

Rosz. A hét elején lanyha, a hét közepén javult, hogy a hét végén ismét csökkenjen. Kötöttet 575—615 között Budapestre szállítva. A forgalom 16—18 000 g. ra tehető.

Árpa. Elég keresett czikk, a leginkább eladható, a bécsi magvásáron is az egyedüli keresett czikk. A melyet jobb áron kötöttek. A forgalom 8—10 000 g. változatlan árakon.

Tengeri. Prompt áru nem kötöttek, a fogyasztás még mindig a határidő-szállításokból lesz fedezve. Az árak megfelelnek a határidő kötéseknek.

Zab. A hét végén szilárd irányzat, 8000 g. forgalommal 660—7 frt között.

Effectiv repce változatlan árakon és forgalommal.

Határidőüzlet. A hét elején javult, a hét közepén változó, a hét végén ismét szilárd, a külföld szilárdabb irányzata folytán.

Értéktőzsde. Épen mint a mult héten külföldi pénzzavarok befolyása alatt állott, csak a hét végén javult a külföld szilárdabb irányzatára.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása az Erdélyi Gazda részére.)

A folyamatban levő eséplési munkálatok egyrészt, valamint a gazdák most már szintén igénybe vevő őszi szántás vetés másrészt okozták, hogy a lefolyt héten valami nagy forgalom nem fejlődhetett. Baltaczimet mégis néhány ízben jó árak mellett vásároltak, különben pedig a főleg ez idő szerint keresett vető magvaknak, úgy mint luczerna, téli borsó, téli búkköny, mustár káposztarepce stbinek volt jó kelete.

Az árfolyamok 100 kilonkint Budapesten értve ezek voltak:

Vörös lóhere esztendő mag 52—55 frt.
Luczerna " 45—52 frt.
Téli borsó 9—11 frt.
Baltaczim 16—17 frt.
Káposztarepce 15½ — 16½ frt.

Kolozsvár, 1893. augusztus 31-ről. Tiszta buza 6 frt — kr 7 frt — kr. Rozs 4 frt 80 kr 5 frt — kr. Törökbuza 4 frt 60 kr 4 frt 80 kr. Zab 6 frt — kr 6 frt 20 kr. Széna 2 frt 50 kr. Alomszalma 1 frt 40 kr Métermázsként. Fa kemény nem usztatott 3 frt. (Köbméter.) Fagygyugyertya öntött 44 kr. Marhahus 56 kr. Konyhaliszt 7 kr. Rizs 20 kr. Gyöngykása 20 kr. Borsó 18 kr. Lencse 18 kr Paszuly 8 kr. (Kilogrammonként.) Burgonya 3 frt. (Heclolier.) Savanyu káposzta 5 kr. Savanyu répa 10 kr. (Kl.) Kősz 9 kr Disznózsir 68 kr. Bors 1 frt 50 kr. Hagyma 10 kr. Fokhagyma 20 kr. (Kilogramm.)

Állatvásárok.

Sertésvásári-jelentés az „Erdélyi Gazda” részére. Budapest-Kőbánya, 1893. szept. 1-én. Az üzlet lanyha volt.

Heti átlagárak: magyar válogatott áru 320—380 klg. nehéz 42½—43 kr. 280—300 klg. nehéz 43—43½ kr. Öreg 300 klg. tuli — kr. vidéki sertés 41—45 kr. Szerb 38—41 kr román — kr. tiszta klgk. páronként 45 klg. ételsúly levonás és 4% engedmény szokásos.

Eleségárak: Tengeri frt 4 90, árpa frt 6.20 Kőbányán átvéve.

Kimutatás!

Debreczen sz. kir. városban az 1893-ik év augusztus 28 - 29-én tartott heti vásárról

Sertés felhajtattott 4500 drb., eladatott 2384 drb.
Árak: 6 hónaptól 1 évig sovány párja 12 frttől

20 frtig. 1 évestől 1½ évig sovány párja 20 frttől 30 frtig, 1½ évestől 2 évig sovány párja 30 frttől 45 frtig, öreg sovány párja 45 frttől 65 frtig, kövér kilója 40 krtól 45 krig.

Üzlet lanyha, 16 felhajtattott 620 drb, eladatott 225 drb, szarvasmarha felhajtattott 520 drb., eladatott 290 drb. Árak a régiek. Üzlet lanyha.

Erdélyi piaci árak.

(Árak krajczárookban)

A piaci czikkek	Mérték	Gy.-Fehérvár	Kézdi-Vá-sárhely	Máros-Vá-sárhely	Medgyes	Nagy-Enyed	Nagy-Szeben	Segesvár
Tiszta buza . mm.		712	746	630	525	675	731	780
Elegy buza . . .		650	—	520	425	600	667	589
Rozs		560	510	455	350	550	528	471
Árpa		—	423	390	—	—	530	—
Zab		720	545	490	250	575	587	623
Törökbuza . . .		532	650	468	375	415	528	480
Széna		350	400	280	250	375	200	170
Alomszalma . .		200	120	120	90	260	130	140
Túzifa . . . km.		275	250	300	250	275	350	300
Marhahus . . . kg.		50	48	48	52	44	62	56
Augusztus . . .		26	24	31	31	31	25	24

A piaci czikkek	Mérték	Sepsi-Szent-Uyörgy	Szamosújvár	Szász-Régen	Szászváros	Székely-Ud-varhely	Sz.-Somlyó	Torda
Tiszta buza . mm.		740	650	625	750	780	—	700
Elegy buza . . .		660	500	535	600	612	—	500
Rozs		540	440	480	600	470	—	500
Árpa		420	400	540	500	—	—	—
Zab		520	700	500	575	500	—	600
Törökbuza . . .		510	440	475	550	590	—	450
Széna		450	250	280	250	300	—	200
Alomszalma . .		200	150	140	100	150	—	40
Túzifa . . . km.		200	240	220	200	240	—	250
Marhahus . . . kg.		46	48	44	48	48	—	44
Aug.		28	28	24	26	29	—	11

A piaci czikkek	Mérték	Szász-Sebes	Csiksztereda	Deés	Dicső-Szent-Márton	Erzsébet-város	Fogarás	Gy.-Szent-Miklós
Tiszta buza . mm.		600	—	680	640	780	769	—
Elegy buza . . .		500	—	660	400	650	700	—
Rozs		400	—	580	380	500	473	—
Árpa		—	—	—	360	—	—	—
Zab		250	—	640	360	300	555	—
Törökbuza . . .		375	—	480	420	450	475	—
Széna		200	—	820	—	400	200	—
Alomszalma . .		100	—	820	—	260	120	—
Túzifa . . . km.		250	—	280	700	275	300	—
Marhahus . . . kg.		52	—	44	44	52	48	—
Augusztus . . .		10	—	22	30	30	25	—

Felelős szerkesztő és kiadó:

Szenterzsébeti Szakáts Péter.
Főmunkatárs: Nagy Kálmán.

HIRDETÉSEK.

Javitott szerkezetű

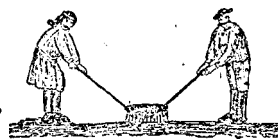
szab. Ásványi-féle

A RANKA-IRTÓ ESZKÖZ.

Kapható

Budapesten

Lipót-kört 30.
Detrich Gyula
gépgyárosnál.

Kolozsvárt

Kiss Ernő
vaskereske-
dőnél.

Ára 18 forint.

(14—x)

Az 1891-iki, toulouse-i (Franciaország) nemzetközi kiállitáson a legnagyobb díjakkal, elismerő oklevél és arany-éremmel jutalmazva.

RENEZEDER JÓZSEF

erdészeti hivatali segéd és faiskola tulajdonos Szt.-Martinban, Innkerület, Felső-ausztria, ajánlja 1893. év őszi idejére legjobb minőségű és legolcsóbb gyümölcsfái-, gyümölcseserje-, Rosa-canina-, erdei- és diszfákból stb. álló nagy készletét.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Sátori Miksa és Mór

mütrágya gyárosok

Budapest

IX. Dandár u. 25.)

Mezőtelegd

(Biharmegye)

ajánlanak

SZARITOTT SZESZGYÁRIMOSLEKOT

mint legolcsóbb és leghatásosabb

ERŐTÁPSZERT

mindennemű állat etetésére és hizlalására.

Bővebb felvilágosítással es árjegyzékkel készséggel szolgálunk.

Az első szegedi cs. és kir. szabadalmazott
Műtrágyagyár Reszvenytársaság

ajánlja a nagy érd. gazda közönség figyelmébe saját gyártmányu és szavatolt növényi-tápanyag tartalmu

phosphor
 nitrogén
 kali

műtrágyáit

nemkülönben szabadalmát képező

külföldi legességeit

mindennemű gazdasági növényekre.

(8-10)

Árjegyzéket és a műtrágyák alkalmazására vonatkozó
 vezérfonalat bárkinek készséggel küld

az igazgatóság.

LEGJOBB MINŐSÉGŰ

tarlórépa-magot, őszi borsót,
 mustárt és biborherét

ajánl

MAUTHNER ÖDÖN

magkereskedése

BUDAPESTEN,

Andrássy-ut 23. sz.

6 (36-52)

Szabadalmazott új találmányu
 kettős működésű

VIKTORIA

termény rosta

mely a bpesti m. k. József műegyetem gép-
 kisérleti állomásán ujabban rendezett nyilvános
 próba alkalmával ajánlati bírálattal lett kitün-
 tetve, mely

Zajtalan könnyű járással tisztít, választ és ocsz-
 talyoz ugy durva garmadát, valamint egyéb terményt
 és fü magvakat 60 frtól 130 frtig 8 nagyságban gyár-
 tatik. — Tizenöt kiállítási első rangu érmeikkel lett
 kitüntetve. — Mintegy 500 drb. van már forgalomba.

Árjegyzék és bizonylatokkal szolgál bérmentve

LESZIH MIKSA

gazdasági gépgyára és gépraktára Miskolczon. (9-10)